

בבית המשפט העליון

בש"פ 963/23

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

העורר: עלי אבו סבית

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום
26.1.2023 במ"ת 45599-11-22 שניתנה על-ידי כבוד
השופט נ' אבו טהה

תאריך הישיבה: י"ז בשבט התשפ"ג (8.2.2023)

בשם העורר: עו"ד עידו פורת

בשם המשיבה: עו"ד ארז בן ארויה

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 26.1.2023 (מ"ת 45599-11-22, השופט נ' אבו טהה). בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

2. ביום 21.11.2022 הוגש נגד העורר כתב אישום לבית המשפט המחוזי. על-פי הנטען, במועד שאינו ידוע העורר ואדם נוסף (להלן: השניים) קשרו קשר לביצוע פשע של גניבת רכב. במסגרת קשר זה, ביום 5.11.2022, בעת שהחלו בפריצה לרכב בעיר באר שבע, השניים נתקלו בקשיים שונים, ולכן החלו להימלט מהמקום ברכבו של העורר. בזמן שברחו מזירת האירוע, הם הבחינו בניידת משטרה אשר הגיעה למקום בעקבות דיווח וחסמה את נתיב נסיעתם. בשלב זה, העורר שינה את כיוון הנסיעה במטרה להימלט ממעצר ופגע עם רכבו באדם אשר הלך באזור עם בת זוגו ועם בנו הפעוט (להלן: המשפחה המתלוננת). אף לאחר הפגיעה, המשיך העורר לנסוע ולהימלט מהמשטרה. במהלך הדברים ביצע העורר מספר עבירות תנועה, וכן פגע בניידת שדלקה אחריו. בשלב

מסוים, יצאו השניים מן הרכב והחלו להימלט באופן רגלי עד אשר נתפסו ונעצרו על-ידי כוחות המשטרה. כתוצאה מן המתואר לעיל נגרמו חבלות שונות לשני שוטרים ולבני המשפחה המתלוננת. המשך הדברים יעסוק בעניינו של העורר בלבד. העורר מצוי במעצר מאז יום האירוע.

3. בשל המעשים המתוארים, כתב האישום מייחס לעורר את העבירות הבאות: חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1997 (להלן: חוק העונשין) (שלוש עבירות); הפקרה אחרי פגיעה לפי סעיף 64א לפקודת התעבורה, התשכ"א-1961; גניבה או פירוק מרכב לפי סעיף 413ד(ב) לחוק העונשין; החזקת מכשירי פריצה לפי סעיף 1413 לחוק העונשין; הפרעה לשוטר במילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק העונשין; וכן מעשי פזיזות ורשלנות לפי סעיף 388(א)(1) לחוק העונשין.

4. בדיון שהתקיים ביום 29.11.2022 בבית המשפט המחוזי הסכים בא-כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה ושל עילת מעצר. לצד זאת, נטען כי יש מקום להפנות את העורר לקבלת תסקיר שירות מבחן לעניין אפשרות שחרורו לחלופת מעצר. בתום הדיון דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה בקבעו כי העובדות המפורטות בכתב האישום אינן מאפשרות לתת אמון בעורר ואף מלמדות על מסוכנות גבוהה ומובהקת הנשקפת ממנו לביטחון הציבור. על רקע זה, נקבע כי אין די בגילו הצעיר של העורר ובעברו הפלילי הנקי כדי להצדיק את הפנייתו לקבלת תסקיר.

5. העורר הגיש ערר על ההחלטה האמורה וביום 14.12.2022 הורה בית משפט זה כי יוגש תסקיר מעצר בעניינו של העורר, אשר יבחן את אפשרות מעצרו בפיקוח אלקטרוני, וזאת מבלי שננקטה כל עמדה ביחס להחלטה שתתקבל בהקשר זה (בש"פ 8389/22, השופטת ר' רון).

6. ביום 10.1.2023, בהתאם להחלטה הנזכרת, הגיש שירות המבחן את התסקיר בעניינו של העורר. בעשותו כן העריך שירות המבחן כי קיימת "רמת סיכון לביצוע עבירות בעתיד" מצדו של העורר. זאת, בין היתר, על רקע התרשמותו ממאפייני אישיותו של העורר, מאי הבהירות השוררת בנוגע לקשריו השוליים, וכן מהפער בין תפיסתו את הדברים לבין חומרת המעשים המיוחסים לו והפוטנציאל ההרסני שלהם. עוד צוין בתסקיר כי העורר חווה עוני ולחצים כלכליים שעלולים להוביל אותו לפעול בפזיזות. יחד עם זאת, בשים לב לגילו הצעיר ולהשפעות השליליות שעלולות להיגרם מהמשך מעצרו של העורר מאחורי סורג וברית, המליץ שירות המבחן על מעצרו בפיקוח אלקטרוני, לצד פיקוח אנושי של דודו של העורר, שכנו וחבר של אביו.

7. בימים 16.1.2023 ו-19.1.2023 התקיימו דיונים במעמד הצדדים בבית המשפט המחוזי, ובהם העורר עתר לאמץ את המלצת שירות המבחן. מנגד, המדינה ביקשה להשאיר את העורר במעצר מאחורי סורג ובריה וטענה כי מתקיימות בעניינו נסיבות חמורות המלמדות על מסוכנות גבוהה, וכן כי הפיקוח המוצע אינו מספק, בעיקר נוכח ההיכרות השטחית של המפקחים עם העורר.

8. בהחלטה העומדת ביסוד ההליך דנן קיבל בית המשפט המחוזי את עמדת המדינה והורה פעם נוספת על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו מאחורי סורג ובריה. בעיקרו של דבר, בית המשפט המחוזי קבע כי תסקיר שירות המבחן הצביע על מאפייני אישיות של העורר המלמדים על רמת מסוכנות שאינה מאפשרת להסתפק במעצר שאינו מאחורי סורג ובריה, וכי הנתונים בדבר גילו הצעיר ועברו הנקי אינם שוקלים דיים אל מול נסיבותיה החמורות של העבירה, אשר אינה מאפשרת לתת אמון בעורר. כל זאת, בנוסף להתרשמותו השלילית של בית המשפט המחוזי ביחס ליכולתם של המפקחים המוצעים לשמש דמויות סמכותיות ומציבות גבול.

9. הערר שבפני מכוון נגד החלטתו של בית המשפט המחוזי. בתמצית, העורר טוען כי בית המשפט המחוזי שגה בהחלטתו כאשר לא ייחס משקל מספק לגילו הצעיר, לכך שהוא נעדר עבר פלילי ולתסקיר החיובי שנכתב בעניינו. בהקשר זה העורר מוסיף כי ישנם מקרים דומים ואף חמורים יותר שבהם הורה בית משפט זה על שחרור למעצר בפיקוח אלקטרוני.

10. הדיון בערר התקיים בפני ביום 8.2.2023 ובו שבו הצדדים על טענותיהם. אף בדיון חזר בא-כוח העורר והדגיש את מאפייניו של העורר, את הבעת החרטה מצדו, וכן את התמיכה העולה מתסקיר שירות המבחן באשר לאפשרות של מעצר בפיקוח אלקטרוני. בא-כוח העורר ציין כי באולם נוכחים המפקחים המיועדים, המחויבים לסייע לעורר.

11. מנגד, בא-כוח המדינה הצביע על המסוכנות המובהקת העולה מהתנהלותו של העורר, שהתנהגותו התדרדרה במהירות לכלל מצב של יצירת סיכון לעוברי אורח. עוד ציין בא-כוח המדינה כי מדובר בעבירות המקימות חזקת מסוכנות, כך שנדרשים טעמים מיוחדים למעצר בפיקוח אלקטרוני, ואלה אינם מתקיימים בעניינו של העורר. בא-כוח המדינה אף שב והטיל ספק בהתאמתם של המפקחים המיועדים לפקח על העורר, בציינו,

בין היתר, כי לדודו של העורר עבר פלילי וכי לשני המפקחים האחרים היכרות דלה באופן יחסי עם העורר.

12. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים אני סבורה כי דין הערר להתקבל באופן חלקי. אמנם, המעשים החמורים המיוחסים לעורר מלמדים לכאורה על מסוכנות הנשקפת ממנו ועל התנהגות אימפולסיבית והרסנית בנקודות משבר. זאת נוכח אופיין של העבירות, המקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית ובהן הכלל הוא מעצר מאחורי סורג וברית. כך נקבע לא פעם בפסיקתו של בית משפט זה כי נהיגה פראית ומופקרת תוך הימלטות מכוחות המשטרה מלמדת על מסוכנות גבוהה אשר ככלל ספק אם ניתן למצוא לה מענה הולם בחלופת מעצר (ראו למשל: בש"פ 8326/17 עודה נ' מדינת ישראל, פסקאות 4-5 (2.11.2017); בש"פ 1633/21 שיבלי נ' מדינת ישראל, פסקה 2 (21.3.2021)). יחד עם זאת, אין מדובר בכלל בל יעבור, וישנם מקרים חריגים העשויים להצדיק בחירה בדרך של מעצר בפיקוח אלקטרוני. זאת, על בסיס התחשבות במכלול הנסיבות הרלוונטיות, לרבות גילו של הנאשם ועברו הפלילי, חלקו בביצוע העבירות, נסיבות ביצוע המעשים, משך הזמן שבו שוהה הנאשם במעצר, וכן מידת ההיתכנות הקונקרטית של חלופת המעצר המוצעת (ראו: 5159/19 אלחמידי נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (6.8.2019); בש"פ 2192/20 אל צענא נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (27.3.2020)). על רקע זה, ולאחר שנתתי דעתי לנסיבות המקרה דנן, הגעתי לכלל מסקנה כי אין לסגור באופן מוחלט את הפתח להעברתו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני. בהגיעי למסקנה זו נתתי דעתי להיותו של העורר אדם צעיר, ללא עבר פלילי, השוהה כבר למעלה משלושה חודשים מאחורי סורג וברית, ולו נסיבות אישיות מורכבות, כפי שעולה אף מתסקיר שירות המבחן והמלצותיו. כן נתתי דעתי לכך שמעשיו לכאורה של העורר קרו במסגרתה של הסתבכות מהירה ופתאומית, ואף שאין להקל בחומרתם ובנזק הפוטנציאלי הגדול שיכול היה להיגרם מהם, יש לתת את הדעת על אופן התגלגלות הדברים.

13. לצד זאת, איני יכולה להתעלם מהקושי שהעלתה המדינה באשר לאפשרות להסתפק במערך הפיקוח האנושי במתכונת שהוצעה על-ידי העורר. אף שנסיבותיו של העורר יכולות כאמור להצדיק מעצר בפיקוח אלקטרוני, התרשמותי היא כי רק מעצר המתבצע תחת פיקוח צמוד של מפקחים נעדרי עבר פלילי ובעלי היכרות קרובה ומשמעותית עם העורר, יוכל לתת מענה ראוי לחשש העולה ממסוכנותו. על כן, אני מורה כי יוגש לבית המשפט המחוזי תסקיר משלים בעניינו של העורר, שבו יבחן שירות המבחן גם מפקחים נוספים, ככל שיוצעו כאלה על-ידי העורר. תסקיר זה יוגש עד ליום 12.3.2023. לאחר קבלת תסקיר כאמור, יבחן בית המשפט המחוזי פעם נוספת את

האפשרות לשנות את תנאי מעצרו של העורר. עד אז, יישאר העורר במעצר מאחורי סורג ובריח.

14. סוף דבר: דין הערר להתקבל באופן חלקי בהתאם לאמור בפסקה 13.

ניתנה היום, כ"ח בשבט התשפ"ג (19.2.2023).

ש ו פ ט ת